

۲۶مهر ماه پایان رسمی تحریم‌های تسلیحاتی ایران بر اساس قطعنامه ۲۲۳۱ پس از هشت سال بود. موعدی که بسیاری با فرارسیدن آن منتظر واکنش‌های جهانی بودند و دبیرخانه شورای امنیت سازمان ملل با ارسال یادداشتی به کشورهای عضو سازمان ملل متحد، پایان رسمی مقررات بندهای ۴، ۳ و ۶ ضمیمه ب قطعنامه را اعلام کرد. مقرراتی که شامل محدودیت در صادرات و واردات اقلام موشکی به ایران، ممنوعیت آزمایش‌های موشکی می‌شدو حتی افراد و نهادهی مرتبط با برنامه موشکی ایران را تحت تأثیر قرار می‌داد. با پایان یافتن موعد قانونی، اما همه این محدودیت‌ها و تحریم‌ها به صورت قانونی ملغی شد.

◀ **یک دستوراد قانونی و حقوقی برای ایران**

هرچند که این به زعم کارشناسان دستاوردی حقوقی برای ایران محسوب می‌شود، اما اروپا و آمریکا در واکنشی هماهنگ اعلام کردند که از ادامه تحریم‌های تسلیحاتی علیه ایران حمایت می‌کنند. موضعی که البته به اصل قانونی پایان تحریم‌های تسلیحاتی ضربهای نمی‌زند، اما نشان می‌دهد که با به تعلیق در آمدن توافق هسته‌ای و گفت‌وگوهای غیرمستقیم ایران با آمریکا سطح روابط با غرب تاحد زیادی کاهش پیدا کرده است، اما پیامدهای پایان تحریم‌های تسلیحاتی چیست و حالا ایران می‌تواند دست‌کم از کشورهای نزدیک مثل چین و روسیه سلاح بخرد؟ در شرایطی که روسیه اعلام کرد که از پایان این تحریم‌ها استقبال می‌کند.

◀ **استقبال دولت سیزدهم از پایان تحریم‌های تسلیحاتی**

بر اساس قطعنامه ۲۲۳۱ شورای امنیت سازمان ملل تحریم‌های تسلیحاتی ایران پس از هشت سال به پایان می‌رسد و فقط قطعنامه‌ای دیگری می‌تواند ادامه آنها را تمدید کند. اما نکته اینجاست که در هشت سال گذشته مناسبات بین‌المللی تغییرات گسترده‌ای کرده و حالا با وجود روسیه و چین در شورای امنیت سازمان ملل تصویب قطعنامه علیه ایران چندان در دسترس کشورهای غربی نیست. در چنین شرایطی طبیعی است که پایان یافتن تحریم‌های تسلیحاتی در ایران از سوی وزارت خارجه و دفاع مورد استقبال واقع شد و ابتدا واکنش وزارت خارجه و سپس وزارت دفاع ایران را در پی داشت. در همین راستا وزارت دفاع در بیانیه‌ای اعلام کرد: «کنون با پایان یافتن همه محدودیت‌های تسلیحاتی اعمال شده در قطعنامه ۲۲۳۱، وزارت دفاع و پشتیبانی نیروهای مسلح با ایجاد و تقویت همکاری‌های دفاعی دوجانبه و چندجانبه، به پیگیری برنامه‌های خود برای تقویت تجارت قانونی تسلیحات و همچنین رفع نیازمندی‌های مرتبط با امنیت ملی جمهوری اسلامی ایران ادامه‌داده و مصمم‌تر از گذشته بر نقش آفرینی در محیط بین‌المللی خواهد پرداخت و بدخواهان نیز بداندند ایستادگی و پایدینی ملت ایران نسبت به آرمان‌های اصیل انقلاب اسلامی در مقابل آماج اتهامات و دروغ پردازی‌های دشمنان متوقف نخواهد شد. وزارت خارجه نیز با اشاره به روند قانونی پایان این محدودیت‌ها در بیانیه‌ای نوشت که «پایان این محدودیت‌ها، نیازمند تصویب قطعنامه، صدور بیانیه و به هیچ اقدام دیگری در سطح شورای امنیت نبوده و به صورت خودکار» صورت گرفته است. از سوی دیگر نیز علی باقری کنی، معاون سیاسی وزیر خارجه و مسئول پرونده هسته‌ای نیز در تویییتی تأکید کرد که از این پس «همه محدودیت‌هایی که به صورت ناعادلانه در مورد فعالیت‌ها و نقل و انتقالات مرتبط با موشک‌های بالستیک به‌از جمهوری اسلامی ایران وضع شده بود، خاتمه پیدا می‌کند و ایران دیگر موضوع هیچ محدودیتی در چارچوب شورای امنیت نیست.

◀ **روسیه و حمایت از پایان تحریم‌های موشکی ایران**

در چنین شرایطی روسیه از نخستین کشورهایی است که از پایان تحریم‌های تسلیحاتی ایران حمایت کرده است تا نشان دهد راه‌راهی تبادلات نظامی پای‌شده است. براین اساس روسیه در بیانیه‌ای نوشت که «صادرات و واردات تسلیحاتی که در حوزه کنترل و تحریم فناوری موشکی قرار می‌گرفت و توسط شورای امنیت سازمان ملل متحد وضع شده بود دیگر لازم‌الاجرا نیست.» این درحالی‌است که شورای اروپا در بیانیه‌ای اعلام کرد این تحریم‌ها از نظر آن‌ها به پایان نرسیده است. آن‌ها همچنین مدعی شدند که با توجه به نقض تعهدات برجامی از سوی ایران نمی‌توان از امتیازات توافق هسته‌ای بهره برد. این موضع البته تفاوت چندانی در اصل ماجرا ندارد. چراکه روسیه احتمال اصلی‌ترین طرف ایران برای مبادلات نظامی و تسلیحاتی است. هر دو کشور تحت تحریم‌های گسترده هستند و حتی نظام بانکی هر دو نیز با محدودیت‌های زیاد روبه‌رو است، اما در شرایطی که توافقی هسته‌ای حتی در حالت تعلیق دستاوردهایی برای کشور داشته، سعید جلیلی از منتقدان سرسخت مذاکرات همچنان بر طبل خود می‌کوبد. این عضو مجمع تشخیص مصلحت نظام در نشست گفت: «حالا بعد از هشت سال، اتحادیه اروپا در تاریخ دیروز رسیده به برخی تحریم‌هایی که قرار بود برادر، آمریکا که سال‌نود و هفت خارج شد، اروپایی‌ها که مانندند چه؟ شما بیانیه دو روز پیش آن‌ها را بخوانید ببینید چه بیان می‌کنند.

یوسف مولایی در گفت و گو با «آرمان ملی»:

ایران یک مدعی در نظم غالب جهانی است

◀ **اروپا نتوانست بین ایران و آمریکا را بگیرد**

◀ **روس‌ها بدون یادداشت شورای امنیت می‌توانستند**

به ایران سلاح بفروشد

◀ **ایران، نظم جهانی را ناعادلانه می‌داند**

آرمان ملی – احسان اسقایی: چند روز قبل بود که دبیرخانه شورای امنیت سازمان ملل اعلام کرد ا ایران دیگر مشمول هیچ تحریمی از سوی این شورا نیست و طی یک یادداشت به کشورهای عضو این سازمان اعلام کرد که هیچ منعی برای خرید و فروش تسلیحات خصوصاً تسلیحات موشکی با ایران وجود ندارد. این مورد البته در چارچوب و برجام صورت گرفته است و بیان‌کننده آن است که برجام از منظر حقوقی هنوز دارای جایگاه است و اگر در آینده قصدی مبنی بر توافق در زمینه هسته‌ای باشد، برجام می‌تواند به پایهای برای توافقات با ایران در زمینه هسته‌ای تبدیل شده یا اینکه همان توافق وین احیا

شود. «آرمان ملی» برای بررسی ابعاد حقوقی تصمیم اخیر دبیرخانه شورای امنیت سازمان ملل با یوسف مولایی، کارشناس ارشد حقوق بین‌الملل به گفت‌وگو پرداخته است. او اعتقاد دارد «از نظر حقوقی یادداشت اخیر شورای امنیت یک دستوراد برای ایران است، اما این یادداشت نمی‌تواند کشورهای جهان را مجبور به برقراری رابطه با ایران کرده و کشورهای عضو شورای امنیت با اراده خود در مورد رابطه با ایران تصمیم می‌گیرند. به عبارت بهتر شورای امنیت از منظر حقوقی نمی‌تواند کشوری را ملزم به برقراری رابطه کند.» در ادامه این گفت‌وگو را می‌خوانید.

حاکم می‌شود. اروپایی‌ها به هر طریق جنگ اوکراین را در نظر دارند و از نظر ایران آنها در کنار روسیه قرار گرفته است. این مورد دلیل دوری آنها از ایران است البته برخی مسائل دیگر از جمله حقوق بشر و برخی فعالیت‌های ایران هم مورد انتظار اروپایی‌هاست. بنابراین در حال حاضر روابط گرمی بین ایران و اروپا وجود ندارد و این مورد تأثیر زیادی بر تصمیم‌سازی‌های اروپا در هر موردی نسبت به ایران می‌گذارد.

◀ **با وجود اینکه بین ایران و اروپا روابط سردی حاکم است اما نمی‌توان نقش آنها در بازگشت به برجام را نادیده گرفت. چگونه باید اروپا را به میز مذاکرات برجام اضافه کرد؟**

اروپایی‌ها کشورهای مستقلی هستند اما در مسائل مربوط به امنیت به آمریکایی‌ها نزدیک هستند و چون آمریکا با ایران مناسبات تنش‌آمیزی دارد. این مورد بر تصمیمات اروپایی‌ها در مورد ایران اثر می‌گذارد و گر نه ایران با کشورهای اروپایی مساله عمده‌ای ندارد جز اختلافاتی که در مساله اوکراین به وجود آمده است اما دیپلماسی ایران باید در مسیر اعتلای مناسبات خود با اروپا قرار گیرد و این مورد کمک می‌کند که مقداری مناسبات قدرت در دنیا به نفع ایران تغییر کند. اگر ایران با اروپا مناسبات بهتری داشته باشد نگاه جهان نیز به ایران تغییر خواهد کرد. ضمن اینکه اگر آنها با ایران در ارتباط باشند در مسائل امنیتی خود نیز تهران را با خود همراه می‌دانند.

◀ **البته به نظر می‌رسد که ایران تلاش‌هایی برای بهبود مناسبات خود با اروپایی‌ها دارد اما واقعیت آن است که به رغم این تلاش‌ها اما مساله جلو نمی‌رود؟ چرا ایران و اروپا نمی‌توانند گذشتۀ در کنار هم قرار گیرند؟**

تحلیل من این است که نظم جهانی که از سوی قدرت‌ها به وجود آمده مورد پذیرش ایران نیست و ایران مدعی است که بهتر از غربی‌ها می‌تواند در مورد مسائل مختلف از جمله مسائل امنیتی تصمیم بگیرد.

از نظر آنها نیز ایران در درک مسائل جهانی شاید دچار تحلیل‌های خود است و نمی‌خواهد این نظم جهانی موجود را بپذیرد و این نظم جهانی و نظام بین‌الملل نیز از منظر آنها دارای پیچیدگی‌هایی است و ایران با مواضع و نگاه خود این نظم را عادلانه نمی‌بیند اما اروپایی‌ها به نوعی تابع این نظم هستند. از این رو حتی اگر دیپلماسی ایران فعال باشد غربی‌ها اجازه نخواهند داد چون ایران چارچوب‌های آنها را نمی‌پذیرد به نتیجه خاصی برسد.

عربستان و کشورهای حوزه خلیج فارس کم و بیش این مساله را به عنوان یک مدل و غالب پذیرفته‌اند. به نوعی که الگوی رفتاری که قرار است در کشورها تعریف شود پذیرفته و مشکلی هم ندارند و برای نمونه امارات متحده عربی توانسته از بازار جهانی استفاده کنند و از نظر اقتصادی خود را توسعه دهند، اما ایران این نظم را عادلانه نمی‌داند و معتقد است در مدیریت جهان بهتر عمل نمی‌شود و حتی برخی دولتمردان ایران در گذشته اعلام کردند اگر مدیریت جهانی در دست ایران باشد دنیا جای بهتری برای زندگی خواهد شد و ایران یک مدعی در نظم غالب جهانی است و یک مدعی نمی‌تواند روابط سازنده و نزدیکی با کشورهای صاحب ادعا در این زمینه داشته باشد، چراکه در نگاه دو طرف یک تضاد وجود دارد و همه تابع یک نظامند اما ایران گاهی به ناچار این نظم را تحمل می‌کند چون که معتقد است که این نظم غیر عادلانه است بنابراین مساله ایران و غرب مساله ریشه‌ای است از این رو اختلافات ایران با غرب بر مبنای این تحلیل یک امر طبیعی است.

تحولات فلسطین در روز شانزدهم جنگ

قطعنامه آمریکا

برای توجیه جنایات صهیونیست‌ها

حملات گروه‌های مقاومت مستقر در عراق به پایگاه عین‌الاسد در استان الانبار ادامه دارد و این پایگاه دوباره هدف حملات موشکی قرار گرفته است. از کشورهای عربی به ویژه عربستان و مصر خبر می‌رسد که رایزنی‌های غیرمستقیم با اسرائیل برای آتش‌بس ادامه دارد و مصر ابتکار عملی را برای برگزاری یک کنفرانس صلح با محوریت کشورهای عربی دنبال می‌کند. مهم‌ترین تحول روز شانزدهم جنگ غزه، اعزام شش کشتی جنگی چینی به دریای عمان است که خبر آن همزمان با اظهار نظر مقامات چینی و روسیه برای کاهش تنش‌ها منتشر شد، اما تبادل آتش میان اسرائیل و حماس و همزمان با حزب ا.. ادامه دارد. اسرائیل یک شهرک هم مرز با لبنان را به طور کامل تخلیه کرده و از اتباع خود در برخی کشورهای عربی خواسته آنجا را ترک کنند. انفجاری مقابل سفارت اسرائیل در قبرس زنگ خطری برای این کشور بود تا همه جوانب برای حمله به غزه را بار دیگر ارزیابی کند. در همین راستا واکنش‌ها به حمله به بیمارستانی در غزه کماکان ادامه دارد و روسیه از آمریکا خواسته برای کشف حقیقت ماجرا، تصاویر ماهواره‌ای شب واقعه را منتشر کند. در همین حال رئیس‌جمهور ترکیه در گفت‌وگوی تلفنی با رئیس‌دفتر سیاسی حماس در خارج غزه گفت که آنکارا به تلاش‌های بین‌المللی خود برای ایجاد کشور مستقل فلسطینی در مرزهای ۱۹۶۷ و به پایتختی قدس ادامه خواهد داد. تحلیلگران معتقدند اسرائیل با وجود موانع موجود، به دنبال حمله به غزه است، اما نگرانی‌ها از گسترش ابعاد جنگ مانع از شروع حمله زمینی می‌شود. موضوعی که باز شدن گذرگاه رفح، نشانه‌های برجسته‌ای از به تاخیر افتادن حمله زمینی را نوید داد و آمریکا و سازمان ملل همزمان از طرفین درگیری خواستند تا اقدام لازم برای بازماندن این گذرگاه برای عبور کاروان‌های بشردوستانه را انجام دهند. تحلیلگران معتقدند یکی از پیامدهای طولانی شدن جنگ غزه، بازگشت نیروهای آمریکایی به خاورمیانه خواهد بود. آمریکا بعد از خروج از افغانستان نیروهای خود در عراق و افغانستان را کاهش داده بود، اما حالا با ورود اسرائیل به جنگ، حضور نیروهای خارجی از عراق و آب‌های خلیج فارس و دریای سرخ افزایش قابل توجهی داشته است، اما مساله اینجاست که دامنه جنگ تا چه جغرافیایی و برای چه مدت طولانی خواهد شد؟

◀ **تشدید درگیری‌ها بین حزب ا.. لبنان و اسرائیل**
نظامیان اسرائیل و حزب.. لبنان روز شنبه در چند منطقه در مرز دو کشور دست به تبادل آتش زدند: خبرگزاری ملی لبنان گزارش داد که ارتش اسرائیل چند روستای مرزی در خاک لبنان را گلوله‌باران کرد. در مقابل سخنگوی ارتش اسرائیل از آتش گشودن گروهی از مردان مسلح در مرز سخن گفت. وی افزود که پس از آن یک پهپاد اسرائیلی آنها را هدف گرفت. منابع خبری گزارش کردند که ناوهای جنگی چین پس از شرکت در رزمایش مشترک با نیروی دریایی عمان، روز شنبه «مسقط» را به مقصد مکانی نامشخص ترک کرد. بیش از ۶ کشتی جنگی چینی هفته گذشته در خاورمیانه فعالیت داشته‌اند. به دنبال درگیری حماس با رژیم صهیونیستی، آمریکا پیشرفته‌ترین ناو خود را را به شرق مدیترانه فرستاد، چندین کشور دیگر از جمله انگلیس، آلمان و فرانسه هواپیماهای نظامی با غیرنظامی را برای تخلیه اتباع خود عازم منطقه کرده‌اند. بر اساس این گزارش، «ژای جون» نماینده ویژه دولت چین در امور منطقه غرب آسیا در روزهای اخیر گفت که پکن آماده است تا برای کاهش تنش سریع اوضاع در فلسطین اشغالی، با روسیه همکاری کند. منابع آگاه و رسانه‌ای از حمله موشکی رژیم صهیونیستی به فرودگاه‌های بین‌المللی حلب و دمشق و مقابله سامانه پدافندی سوریه با این حمله خبر دادند. خبرگزاری رسمی سوریه (سانا)، صبح دیروز به نقل از یک منبع آگاه نظامی نوشت: حدود ساعت ۵: ۲۵ بامداد، دشمن اسرائیلی همزمان با شلیک موشک از سمت دریای مدیترانه در غرب اللاذقیه و از سمت جولان اشغالی سوریه، فرودگاه‌های بین‌المللی دمشق و حلب را هدف قرار داد که منجر به شهادت یک کارگر غیرنظامی در فرودگاه دمشق و مجروحیت یک کارگر دیگر شد و خسارت مادی به باند‌های هر دو فرودگاه وارد آمد که موجب توقف فعالیت‌های آن دو شد.

◀ **اجلاس «برای صلح» به میزبانی مصر**

مصر روز شنبه میزبان ده‌ها رهبر منطقه‌ای و بین‌المللی بود که برای شرکت در اجلاس «برای صلح» به این کشور رفته بودند. رهبران قطر، امارات عربی متحده و تشکیلات خودگردان فلسطین در این اجلاس حضور داشتند، رئیس شورای اتحادیه اروپا، نخست‌وزیران ایتالیا، اسپانیا، یونان و کانادا هم از جمله شرکت‌کنندگان در این نشست هستند. وزرای خارجه آلمان، فرانسه، بریتانیا و ژاپن نیز برای شرکت در این اجلاس به مصر سفر کرده‌اند. بررسی راه‌های کاهش تنش در منطقه همزمان با جنگ اسرائیل با گروه حماس و برقراری آتش‌بس محور اصلی گفت‌وگوها در این اجلاس خواهد بود. این اجلاس بدون صدور بیانیه مشترک با پایان یافت.

◀ **پیش‌نویس قطعنامه آمریکا برای توجیه جنایات**
منابع دیپلماتیک در سازمان ملل گفتند که نمایندگی آمریکا پیش‌نویس قطعنامه‌ای را در شورای امنیت توزیع کرده که ضمن محکوم کردن حماس، هیچ آتش‌بسی برای نوار غزه نمی‌خواهد. خبرگزاری «اسپوتنیک» که به متن این پیش‌نویس دست پیدا کرده، نوشت که آمریکا در این قطعنامه حق رژیم موقت صهیونیستی برای حمله به نوار غزه را قانونی دانسته و خواستار آزادی اسرای صهیونیست توسط حماس می‌شود. بر این اساس، نمایندگی آمریکا به عنوان بزرگ‌ترین حامی رژیم صهیونیستی در شورای امنیت، همچنین در این قطعنامه فقط خواستار آسیب نرسیدن به جان غیرنظامیان فلسطینی در حملات به نوار غزه شده است. «فیصل بن فرحان» وزیر خارجه سعودی، گفته: «قطعانه زیر پا گذاشتن حقوق بین‌الملل بشردوستانه را از سوی هر طرفی که باشد، مردود می‌دانیم. ما هر گونه حمله به غیرنظامیان را در هر جا، که باشد، محکوم می‌کنیم و خواستار احترام اسرائیل به حقوق بین‌الملل هستیم.»